

Besl. O. nr. 115

(2007–2008)

Odelstingsbeslutning nr. 115

Jf. Innst. O. nr. 78 (2007–2008) og Ot.prp. nr. 61 (2007–2008)

År 2008 den 22. september holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. og i lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer

I

I lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Landets vannkraftressurser tilhører og skal forvaltes til beste for allmennheten. Dette skal sikres gjennom offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Uten tillatelse av Kongen (konsesjon) kan ingen andre enn staten med full rettsvirkning erverve *eiendomsrett* til vannfall (fall eller stryk) som ved regulering antas å kunne utbringes til mer enn 4.000 naturhestekrefter, enten alene, eller i forbindelse med andre vannfall som erververen eier eller bruker når fallene hensiktsmessig kan utbygges under ett. *Erverv av andre rettigheter enn eiendomsrett over vannfall som nevnt i første punktum kan bare skje med hjemmel i kapittel I.*

Konsesjon er dog ikke nødvendig ved erverv av vannfall ved skifte av ekteskapelig felleseie eller ved arv, odelsløsning eller overdragelse når erververen (arvingen) er nærmere odelsberettiget enn overdrageren (arvelateren), er dennes ektefelle eller besvogret med ham i opp- eller nedstigende linje eller i første eller annen sidelinje. Er det tidligere meddelt konsesjon på erverv av vedkommende vannfall, skal de i konsesjonen fastsatte betingelser også gjelde overfor den nye erverver (jfr. dog § 27).

Twist om kraftmengde avgjøres ved skjønn, dersom ikke erververen vedtar å la vedkommende departement ta avgjørelsen.

Når særlige hensyn foreligger, kan vedkommende departement i det enkelte tilfelle gjøre unntak fra konsesjonsplikt og forkjøpsrett.

Dersom det ervervede vannfall ikke skal utnyttes til kraftproduksjon, kan Kongen gi tillatelse til erverv uten at grunnreglene i § 2 får anvendelse.

Søker konsesjonæren senere om utbygging, skal Kongen fastsette vilkår i tråd med de til enhver tid gjeldende grunnregler i loven her. Dersom utbygging påbegynnes uten at vilkår er fastsatt, får bestemmelsene i §§ 31 og 32 tilsvarende anvendelse.

§ 2 første ledd skal lyde:

Foretak organisert etter lov om statsforetak, norske kommuner og fylkeskommuner kan få konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall på de nærmere betingelser Kongen fastsetter. Konsesjon kan også gis til bestemt selskap, foretak, lag eller sammenslutning som direkte eller indirekte er eid av et statsforetak eller en eller flere kommuner eller fylkeskommuner på en slik måte at statsforetaket, kommunen eller fylkeskommunen alene eller sammen direkte eller indirekte innehar minst to tredeler av kapitalen og stemmene og organiseringen er slik at det åpenbart foreligger reelt offentlig eierskap.

§ 2 annet ledd oppheves. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 2 tredje ledd post 1 skal lyde:

Konsesjoner som nevnt i første ledd gis på ubegrenset tid.

§ 2 tredje ledd post 10 oppheves.

§ 2 tredje ledd post 17 første ledd første punktum oppheves.

§ 2 tredje ledd post 21 oppheves.

§ 2 tredje ledd post 22 første punktum skal lyde:

Enheter som nevnt i første ledd kan få konsesjon for videre overdragelse av tidligere konsedert vannfall.

§ 2 tredje ledd post 22 tredje punktum skal lyde:

Til konsesjonen kan dessuten knyttes de betingelser som er omhandlet i post 1 til 16 og 23, og for øvrig slike vilkår som ellers ikke kan fravikes etter lovgivningen på den tid den nye konsesjonen blir gitt.

§ 2 tredje ledd post 22 fjerde punktum oppheves.

§ 2 femte ledd oppheves.

§ 3 skal lyde:

Ved direkte eller indirekte endringer av organiseringen i alle offentlige selskaper, foretak, lag eller sammenslutninger som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter etter denne lov eller tidligere lovgivning om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom, får § 2 første ledd tilsvarende anvendelse så langt den passer.

Dersom selskapet, foretaket, laget eller sammenslutningen som følge av endringer som nevnt i første ledd ikke oppfyller vilkårene i § 2 første ledd, får reglene i §§ 30, 31 og 32 tilsvarende anvendelse.

§ 4 skal lyde:

Etter søknad kan departementet treffe vedtak om at konsesjon for leie av vannfall som allerede er utbygd, forlenges for inntil 30 år av gangen. Etter søknad kan departementet treffe vedtak om at forlengelse av konsesjonsfrie inngåtte avtaler om leie av vannfall kan foretas uten konsesjon for inntil 30 år av gangen. Leieforholdet kan ikke overdras unntatt i tilfeller som nevnt i tredje ledd.

Det kan settes vilkår for forlengelser etter første ledd første punktum. § 2 tredje ledd post 2 til 12, 14, 16 og 23 får tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Departementet kan gi samtykke til at eksisterende bruksretter, langsiktige disposisjonsretter og leieforhold som nevnt i første ledd overdras til foretak mv. som nevnt i § 2 første ledd i forbindelse med omorganisering eller liknende.

Bestemmelsene i §§ 5 a annet ledd første punktum, 30, 31 og 32 får tilsvarende anvendelse så langt de passer.

§ 5 oppheves.

§ 5 a annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Søknad om omgjøring av tidligere fastsatte vilkår om tidsbegrensning og hjemfall, skal innvilges så fremt konsesjonæren oppfyller vilkårene i § 2 første ledd.

§ 10 oppheves.

§ 26 første ledd skal lyde:

Kongen kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at en plikt som følger av eller i medhold av denne lov eller vilkår som er satt for konsesjon eller vedtak i eller i medhold av denne lov, blir oppfylt. Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Tvangsmulkten tilfaller statskassen og er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 27 nytt tredje punktum skal lyde:

Søknad om omgjøring av tidligere fastsatte vilkår om tidsbegrensning og hjemfall, skal innvilges så fremt erververen oppfyller vilkårene i § 2 første ledd.

§ 28 første ledd første punktum skal lyde:

Hvis en utlending, som ikke er bosatt her i riket, får konsesjon etter § 13, § 17 eller forestår drift som nevnt i § 18, skal *vedkommende*, på det sted eiendommen ligger eller driften foregår, ha en fullmektig som er bemyndiget til i *dennes* fravær å svare på vegne av *vedkommende* for domstolene og andre embetsmyndigheter i saker som vedrører konsesjonen, eiendommen, anlegget eller driften.

§ 28 annet ledd skal lyde:

Hva her er bestemt, skal også gjelde en korporasjon, en stiftelse eller et selskap, som ikke har sete i Norge, og som får konsesjon etter § 13 eller § 17, eller forestår drift som nevnt i § 18.

§ 29 første ledd skal lyde:

Avtale som måtte komme i strid med bestemmelse i §§ 11 eller 36, kan bare forlanges fullbyrdet så fremt konsesjon til ervervet blir meddelt.

§ 36 første og annet ledd skal lyde:

Ved erverv av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter i et selskap med begrenset ansvar i et slikt antall at erververen derved blir innehaver av aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som representerer mer enn en femdel av samtlige aksjer, parter eller stemmer i selskapet, kreves konsesjon såfremt selskapet innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov. Konsesjonen er på samme måte nødvendig når to eller flere personer eller andre rettssubjekter enten i fellesskap eller

hver for seg erverver aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter i et selskap med begrenset ansvar i et antall som ovenfor nevnt, når ervervet har funnet sted etter forutgående innbyrdes overenskomst. Sammen med erververens aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter regnes også aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter som enten direkte eller indirekte gjennom selskap eller på annen måte tilhører eller kontrolleres av erververen eller av noen for ham nærstående personer, selskaper eller andre rettssubjekter.

Denne lovs bestemmelser om erverv av aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter i selskaper med begrenset ansvar, skal også gjelde ved erverv av aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter i selskaper (*holdingselskaper*), som direkte eller indirekte eier aksjer, *parter eller rettigheter til aksjer* eller parter som representerer en femdel av samtlige aksjer, parter eller stemmer i andre selskaper som innehar eiendomsrett eller annen rettighet som omhandlet i denne lov.

§ 36 nytt åttende ledd skal lyde:

Det kan ikke gis konsesjon som medfører at et selskap, foretak, lag eller sammenslutning som nevnt i § 3 første ledd ikke oppfyller vilkårene i § 2 første ledd.

§ 36 nytt niende ledd skal lyde:

Departementet kan gi nærmere forskrifter om meldeplikt ved endringer i det direkte eller indirekte eierskapet i selskaper som innehar konsesjonspliktige vannfallsrettigheter etter denne lov. Bestemmelsene om meldeplikt kan også inneholde krav om melding av vesentlige endringer som påvirker organiseringen i vannfalleiende selskaper, og om at § 3 annet ledd gis anvendelse innen en nærmere bestemt frist.

Ny § 37 skal lyde:

For erverv av eierandel i andre selskaper enn de som omfattes av § 36, gjelder denne lovs bestemmelser om erverv av eiendomsrett til vannfall eller annen rådighet over vannfall, så langt selskapet direkte eller indirekte innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov.

Ved erverv etter første ledd kan det foretas konsesjonsbehandling eller endring av vilkår i konsesjoner meddelt selskapet, laget eller sammenslutningen som innehar vannfallsrettighetene for tidligere erverv. Erververen kan meddeles konsesjon uten at grunnreglene i § 2 tredje ledd iakttas.

Ny § 39 skal lyde:

Denne lovs bestemmelser om erverv av eiendomsrett til vannfall eller annen rådighet over vannfall skal gjelde ved erverv av mer enn 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter til aksjene eller partene i selskaper med begrenset ansvar som direkte eller indirekte innehar eiendomsrett eller annen rettighet som erververen ikke kunne erverve uten konsesjon eller vedtak etter denne lov.

Ved vurderingen etter første ledd av om noen har ervervet mer enn 90 prosent av aksjene, partene eller rettigheter til aksjene eller partene skal det også tas hensyn til om to eller flere personer eller andre rettssubjekter enten i fellesskap eller hver for seg erverver aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter når ervervet har funnet sted etter forutgående innbyrdes overenskomst. Sammen med erververens aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter regnes også aksjer, parter eller rettigheter til aksjer eller parter som enten direkte eller indirekte gjennom selskap eller på annen måte tilhører eller kontrolleres av erververen eller av noen for ham nærstående personer, selskaper eller andre rettssubjekter.

Ved erverv etter første ledd kan det foretas konsesjonsbehandling eller endring av vilkår i konsesjoner meddelt selskapet som innehar vannfallsrettighetene for tidligere erverv. Erververen kan meddeles konsesjon uten at grunnreglene i § 2 tredje ledd iakttas.

§ 41 første til tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde og femte ledd blir første og annet ledd.

II

I lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer gjøres følgende endringer:

§ 10 nr. 1 skal lyde:

1. *Konsesjon til vassdragsreguleringer etter denne lov gis på ubegrenset tid eller for et bestemt tidsrom. I tilfeller som nevnt i post 7 første punktum skal det nedfelles vilkår etter post 4.*

§ 10 nr. 2 oppheves.

§ 10 nr. 3 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Søknad om omgjøring av tidligere fastsatte vilkår om tidsbegrensning og hjemfall skal innvilges så fremt reguleringsanleggets eier oppfyller vilkårene i industrikonsesjonsloven § 2 første ledd.

§ 10 nr. 5 skal lyde:

5. *Blir reguleringskonsesjonen gitt for kortere tid enn 60 år, kan det i konsesjonen fastsettes at det*

for avståelse skal erlegges en innløsningssum. Departementet kan gi nærmere forskrifter om beregning av innløsningsvederlaget.

§ 10 nr. 7 første punktum skal lyde:

Hvis en vannfalls- eller brukseier etter lovgivningen om erverv av eiendomsrett kun eier sitt vannfall for begrenset tid, skal reguleringsanlegget eller andel i reguleringsanlegget følge vannfallet, når hans rett til dette opphører, selv om den etter post 1 fastsatte tid forøvrig ikke er utløpt. Såfremt denne regel ville føre til avståelse uten vederlag, før 60 år er gått, kan bestemmelsene i post 5 gis tilsvarende anvendelse på den enkelte vannfalls- eller brukseiers andel i reguleringsanlegget.

§ 12 nr. 22 oppheves.

§ 14 nr. 2 skal lyde:

2. *Reguleringskonsesjonen, reguleringsanleggene eller andeler i reguleringsanleggene kan ikke overdras uten i forbindelse med samtidig overdragelse av vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget. Det samme gjelder ved andre disposisjoner over konsesjonen, anleggene eller andeler i anleggene, herunder pantsettelse, arrest eller utlegg.*

Olav Gunnar Ballo
president

Henning Skumsvoll
sekretær

§ 14 nr. 4 annet punktum skal lyde:

Hvis også eldre reguleringsanlegg i henhold til § 10 post 4 skal overgå til staten må, før konsesjonen meddeles, eldre pantheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter o.l. heftelser fjernes eller vike prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder også mulkter etter § 12 post 21.

§ 15 nr. 2 skal lyde:

2. Det samme gjelder når et reguleringsanlegg eller andel i reguleringsanlegg etter § 10 post 4 går over til staten i henhold til en meddelt reguleringskonsesjon.

§ 20 a første ledd oppheves. Nåværende annet ledd blir første ledd.

III

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves provisorisk anordning 10. august 2007 om offentlig eierskap til vannkraften.